

İçinden “Elektronik Ticaret” Geçmeyen Kanun

Prof. Dr. Tekin MEMİŞ tarafından hazırlanan ve TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu bünyesinde oluşturulan Alt Komisyon’da görüşmeleri tamamlanarak TBMM Üst Komisyonu’na sevk edilen Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi hakkındaki kanun tasarısı, Elektronik Ticaretin geliştirilmesi, küresel rekabet ortamında Türkiye’nin bu alanda rakip ülkelerin arkasında kalmaması adına düzenleyici bir yasal düzenleme olmasından çok, ticari elektronik iletilerin (kısa mesaj veya e-posta) gönderilmesinin önüne geçmeye odaklanmış bir düzenleme olmak gibi bir dar bakışlı yasa tasarısı olma özelliği gösteriyor.

Bu sıkıntılı bakış açısı ve yaklaşımın bir sonucu olarak, ilgili Yasa Tasarısı’nın yürürlüğe girmesi, elektronik ticari tanıtım pazarının yüzde 50 daralması, bu işten ekmeğini kazanan ve ürünlerini bu ticari elektronik iletiler ile pazarlama ihtiyacı duyan KOBİ’leri derinden yaralayacaktır. Elektronik Ticaret Alanı’nda gözlenecek faaliyet daralması nedeniyle oluşabilecek vergi kaybı ise yılda 54 milyon TL düzeyindedir.

Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında elektronik haberleşme ve ticaretin düzenlenmesi için hazırlanan yeni kanun tasarısı ile ilgili alt komisyon çalışmalarını tamamlayarak, üst komisyona sevki gerçekleşti. Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı’nın 6. Maddesi elektronik ticari iletileri düzenliyor. Önerilen yeni düzenleme herhangi bir ticari elektronik iletinin (kısa mesaj veya e-posta) gönderilebilmesi için, işletmelerin kendi müşterilerinden **ticari elektronik ileti gönderme izni almak amacıyla bile iletişime geçmesini izne tabi tutuyor.**

Sadece kısa mesaj (SMS,MMS vb) ile gerçekleşen ticari elektronik ileti pazarı 216 milyon TL. Mobil operatörler elde ettikleri gelirin yüzde 50’si ise devlete vergi olarak ödüyor. Mobil Servis Sağlayıcı İş Adamları Derneği (MOBİLSAD) tarafından hazırlanan projeksiyonlar yeni tasarı ile pazarın yarı yarıya küçüleceğini ve bu sebeple devletin 54 milyon TL de vergi kaybına uğrayacağını gösteriyor.

MOBİLSAD Yönetim Kurulu Başkanı ve Bloomberg HT Ekonomi Direktörü Prof. Dr. Kerem Alkin, Dernek üyesi KOBİ’lerin değerlendirmeleri ışığında, ilgili yasa tasarısının kanunlaşması sonrası sektörün ve Türkiye’nin karşı karşıya kalabileceği sorunları, tasarısı ile ilgili endişe ve önerilerini dile getirdi.

Hazırlanan Kanunun AB müktesebatına uyum ve Türkiye’deki elektronik ticaret uygulamalarının önünün açılması bakımından düzenlemeler getirmesinin beklendiğini belirten Prof. Dr. Kerem Alkin : “Ticari kapsamlı elektronik iletilerle ilgili düzenlemelerde ticari faaliyetlerin önünün kesilmemesi gerektiğini” vurguladı. Alkin, “Almanya, Fransa ve İngiltere dahil tüm Avrupa ülkelerinde elektronik haberleşme düzenlemeleri de izne dayalı uygulamaları içeriyor, ancak tüketici korunurken elektronik haberleşmeye dayalı ticari faaliyetlerin önünün kesilmemesi de öncelik taşıyor. Oysa Sayın Prof Dr. Tekin Memiş tarafından hazırlanan kanun tek bir madde; kanunun 6. Maddesi etrafında dolaşıyor ki bu madde de sadece ve sadece önceden onay alınmaksızın gönderilen ticari elektronik iletileri yasaklıyor.”

Alt komisyon çalışmaları sırasında çeşitli sivil toplum kuruluşları, sektör temsilcileri ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nün birlikte hem fikir olduğu ve komisyonun takdirine sunulan değişiklik önerilerinin Prof. Dr. Tekin Memiş tarafından reddedildiğini belirten Prof. Dr. Kerem Alkin, "Bu kadar sektör temsilcisinin fikir birliğine vardığı ve elektronik ticaretin de önünü tıkamayacağını düşündüğümüz 6. Madde ile ilgili önerilerimiz Sayın Memiş tarafından "kanunun çöpe atılmasıdır" şeklinde yorumlandı ki bu durum da bize ne yazık ki hazırlanan kanun tasarısının getirdiği düzenlemelerin sadece ticari elektronik ileti gönderimini kısıtlayıcı yönde olduğunu, göstermektedir. Oysa ki sektör temsilcilerinin kanundan beklentileri çok farklı boyutlarda..."

Sektörlerin benimsediği kanunların daha başarılı uygulandığını belirten Alkin : " 1534 maddeli Türk Ticaret Kanunu'nda dahi, TOBB, TİM, TUSKON, MÜSİAD, TUSİAD gibi iş dünyasının önde gelen önemli kuruluşlarımızın 7 maddedeki itirazları Hükümetimiz tarafından ciddiye alındı ve gerekli hazırlıklar gündeme konuldu. Hal böyle iken, sektörün gelişimine ve sorunlarına bu ölçüde vakıf olan bilişim sektörü ve bağlantılı sektör STK'larının görüşlerinin yeterince dikkate alınmaması, özellikle 6. Madde'de hiçbir değişikliğe gidilmemesi, peşinen ciddi sorunların ortaya çıkacağına işaret etmektedir. Elektronik Ticareti Düzenleme Kanunu'nun da tüm sektör bileşenlerinin ortaklaşa katkıları ile oluşması durumunda daha fazla sahiplenileceğini, uygulamalarda sorunların yaşanmayacağını çok daha önemlisi kanunun ana amacı olan Elektronik Ticaretin gelişmesinin önünün açılacağını düşünüyoruz" dedi.

Prof. Dr. Kerem Alkin ; tasarı ile ilgili diğer endişelerini ise şu şekilde sıraladı :

Elektronik haberleşme faaliyetleri ve tüketicinin kişisel bilgileri yurtdışına kayacak.

Yasakçı ve engelleyici bir yaklaşımın ticari elektronik haberleşme faaliyetlerini yurtdışına iteceğini belirten Prof.Dr. Kerem Alkin, tehlikeyi şöyle açıkladı: "Teknolojik açıdan bakıldığında ticari iletilerin gönderimine dair kısıtlamalar ancak yurt içinde uygulanabilecek. Ancak yurtdışından tüketiciye ulaşan iletilere herhangi bir kısıtlama getirilemeyecek, çünkü teknik açıdan mümkün değil. Ticari haberleşme faaliyetlerinin önemli bir kısmının yurtdışına kayması vatandaşın kimlik ve iletişim bilgilerinin de yurtdışına çıkartılması anlamına geliyor. Bu bilgiler kontrol dışında üçüncü kişiler tarafından saklanıp işlenebilecek."

Uygulama haksız ve yıkıcı rekabete de kapı aralayacak.

Tasarıya göre tüketiciden onay alınmadan iletilen SMS ve e-postalar için gönderici şirketlere gönderim adedi başına 1.000 TL ile 5.000 TL arasında cezalardan oluşabilecek. Prof.Dr. Kerem Alkin bu konuyla ilgili olarak da : "Tasarı bu şekilde yasalaşırsa rakip olduğunuz bir şirketi kolayca cezaya boğabilirsiniz. Yurtdışından kaynağı belirsiz bir şekilde tüketicilere ulaşan SMS'lerde şirketin isminin geçmesi şirketin cezalandırılması için yeterli. Haksız cezalar ortaya çıkabilir" dedi.

Olan KOBİ'lere olacak.

Elektronik ticari iletilerin küçük ve orta ölçekli şirketler, yerel firma ve markalar tarafından yoğun olarak kullanıldığını belirten Alkin, şirketlerin isimlerini ve kampanyalarını duyurmak için kullandıkları en uygun bütçeli mecranın SMS ve e-posta gönderimi olduğunu hatırlattı. Alkin: "Elektronik haberleşmenin kısıtlanması sonucunda yüksek bütçeli şirketlerle rekabet etmek zorunda kalacak olan yerel ve küçük işletmelerin yaşama şansının da azalacağına dikkat çekti. Ayrıca; tasarı ile yeni web sitesi açan ve e - ticarete başlayan bir KOBİ'nin reklamını yapması, SMS ve e - mail ile kendinden alışveriş yapan tüketicilerine ulaşması da imkansız hale gelecek. Bu durumda da vergisiz yurtdışı kaynaklı reklam araçları prim yapacak."